

Prevence kriminality v rámci sociálních služeb

**Oddělení koncepce financování sociálních služeb
Odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního
bydlení Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**

Ministerstvo práce a sociálních věcí je hlavním gestorem sociální politiky

- Ministerstvo **uznává klíčovou úlohu sociální práce v ochraně lidské důstojnosti a sociálních práv**, tak jak vyplývají z Listiny základních práv a svobod, paktů a úmluv OSN, Evropské sociální charty a Listiny základních práv EU.
- Cílem Ministerstva je také podporovat **odborný status sociálních pracovníků a vytvářet dobré podmínky** pro ně i pro všechny ostatní odborníky, kteří v sociální oblasti působí.
- Mimo jiné vytváří koncepci ekonomiky sociálních služeb a realizuje dotační politiku ministerstva z národních zdrojů, a to v oblasti neinvestičních dotací určených k zajištění základních činností při poskytování sociálních služeb a spolupracuje s příslušným útvarem na realizaci dotační politiky v oblasti investiční podpory rozvoje materiálně technické základny sociálních služeb.

Úvod

- Každá společnost se snaží omezit kriminalitu a narušení vztahů s ní spojené. Volí k tomu různé prostředky.
- Kategorie socializace je velmi komplexní, procesy socializace i resocializace jsou výsledkem působení mnoha činitelů.
- Existuje mnoho způsobů, jak zabraňovat trestné činnosti, z nichž nejvhodněji se jeví snaha minimalizovat vůbec vznik samotných předpokladů pro možný budoucí zrod trestné činnosti.
- Prostředkem k tomu je sociální prevence, jejímž předmětem je určitý typ vývoje a ovlivňování zákonitostí jak individuálního tak skupinového vývoje.
- Sociální prevence představuje činnosti ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu a omezení nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za hlavní příčiny páchaní trestné činnosti.

Primární prevence

- Primární prevence je zaměřena na širokou veřejnost a zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity.
- Těžiště primární prevence spočívá v sociálních službách zaměřených realizovaných v rodinách, ve školách a v lokálních společenstvích.
- Nespecifická primární prevence – je zaměřena na celou sledovanou populaci. Zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování zejména dětí a mládeže (podpora žádoucích forem chování, účelného využívání volného času, možnosti sportovního vyžití apod.).
- Specifická primární prevence – je adresována osobám, které jsou ohroženy a u nichž je vyšší pravděpodobnost, že dojde k nežádoucím projevům chování. Proto je jim poskytována specifická péče zaměřená proti konkrétnímu riziku.
- Indikovaná primární prevence (někdy chápána jako synonymum pro sekundární prevenci) – je adresována jedincům, u nichž již propukly nežádoucí projevy. Její snahou je proto minimalizovat recidivu a další možné negativní dopady.

Sekundární prevence

- Sekundární prevence je zaměřená na rizikové jedince a skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti, proto je jim věnována specializovaná pomoc.
- Dále se sekundární prevence vztahuje na sociálně patologické jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, záškoláctví, gamblerství, vandalismus, interetnické konflikty, dlouhodobá nezaměstnanost) a příčiny kriminogenních situací.

Terciární prevence

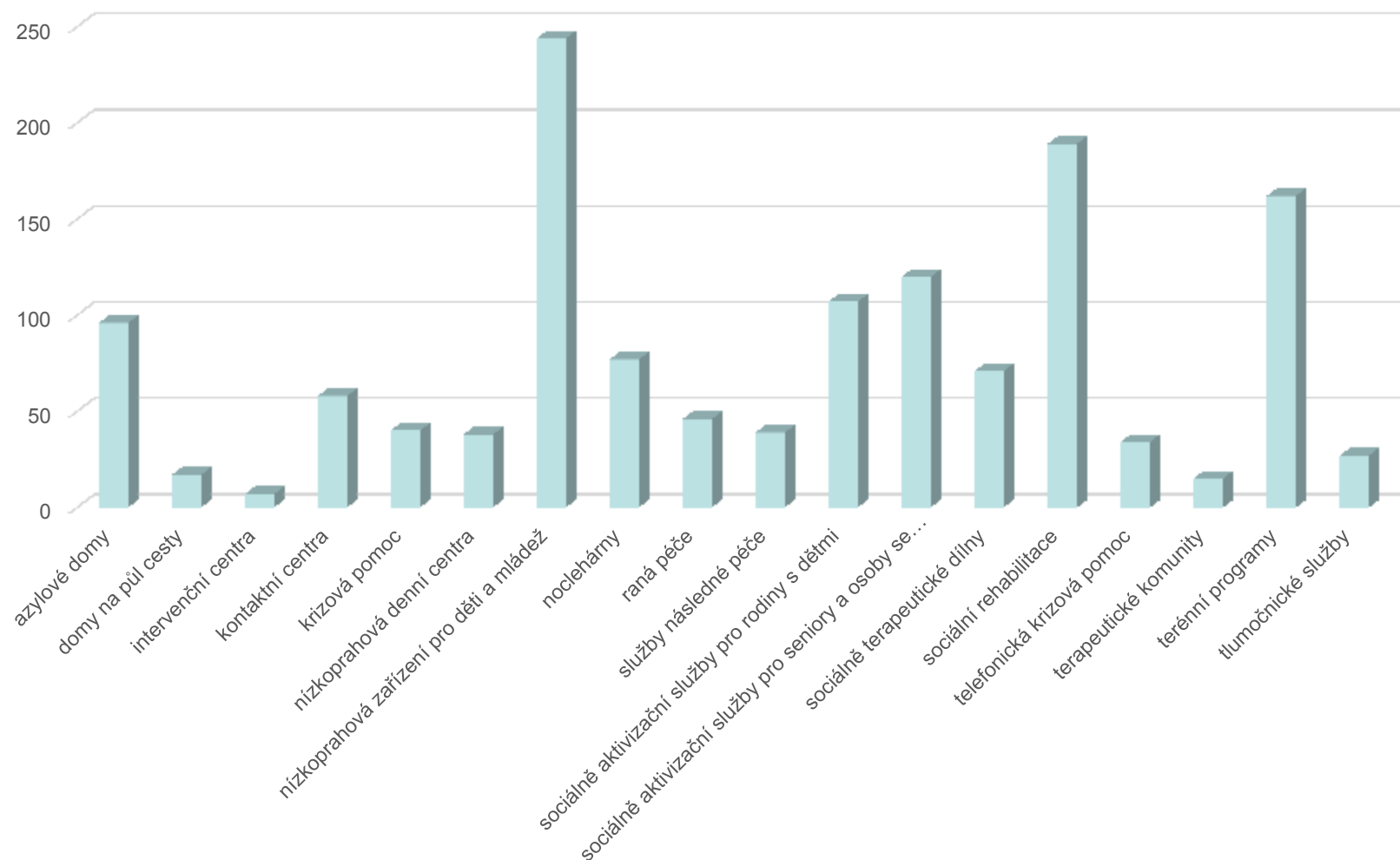
- Terciární prevence se zaměřuje na resocializaci kriminálně narušených osob, které se již dopustily protiprávního jednání nebo na rizikové lokality.
- Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstruovat nefunkční sociální prostředí.

Služby sociální prevence

Napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby.

Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Služby sociální prevence v roce 2018

Celkem bylo v roce **2018** finančně podpořeno z rozpočtu MPSV pro sociální služby **1387** sociálních služeb poskytujících sociální prevenci, a to v celkové výši **2 170 389 628 Kč**.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

- Je jednou z forem nízkoprahového zařízení a patří mezi sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tato služba se zaměřuje především na neorganizovanou mládež na velkých sídlištích, v rizikových oblastech, kde je málo organizovaných aktivit pro tuto skupinu. Tato služba je snadno dostupná, bezplatná a především anonymní.
- Tato služba funguje především jako prevence rizikového chování.
- Tyto sociální služby nabízejí nejen prostor pro vytváření volnočasových aktivit, ale mnohé nabízejí i podporu pro zvládnutí obtížných životních situací, snížení sociálních rizik vyplývajících z konfliktních společenských situací, životního způsobu a rizikového chování, nezbytnou psychickou, fyzickou, právní a sociální ochranu během pobytu v zařízení, a tím se snaží předcházet záškoláctví a pácháním trestné činnosti nebo jinak společensky nepřijatelnému chování.

Sociální rehabilitace

- Specifickou součástí sociální prevence jsou i služby sociální rehabilitace poskytované formou terénních a ambulantních služeb nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.
- Jedná se o soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí.
- Posláním sociální rehabilitace je kromě přípravy na samostatný život také prevence sociálního vyloučení osob se zdravotním postižením.
- V rámci služby je také ve spolupráci s kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR profilování klientů s cílem zvýšit jejich šanci nalézt vhodné zaměstnání a uplatnit se na trhu práce.

Terénní služby

- Terénní sociální služby v tomto kontextu jsou poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny.
- Cílem těchto služeb je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.
- Terénní sociální práce je jedním z významných a účinných nástrojů, jak předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců, rodin či celých sociálních skupin. Terénní sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

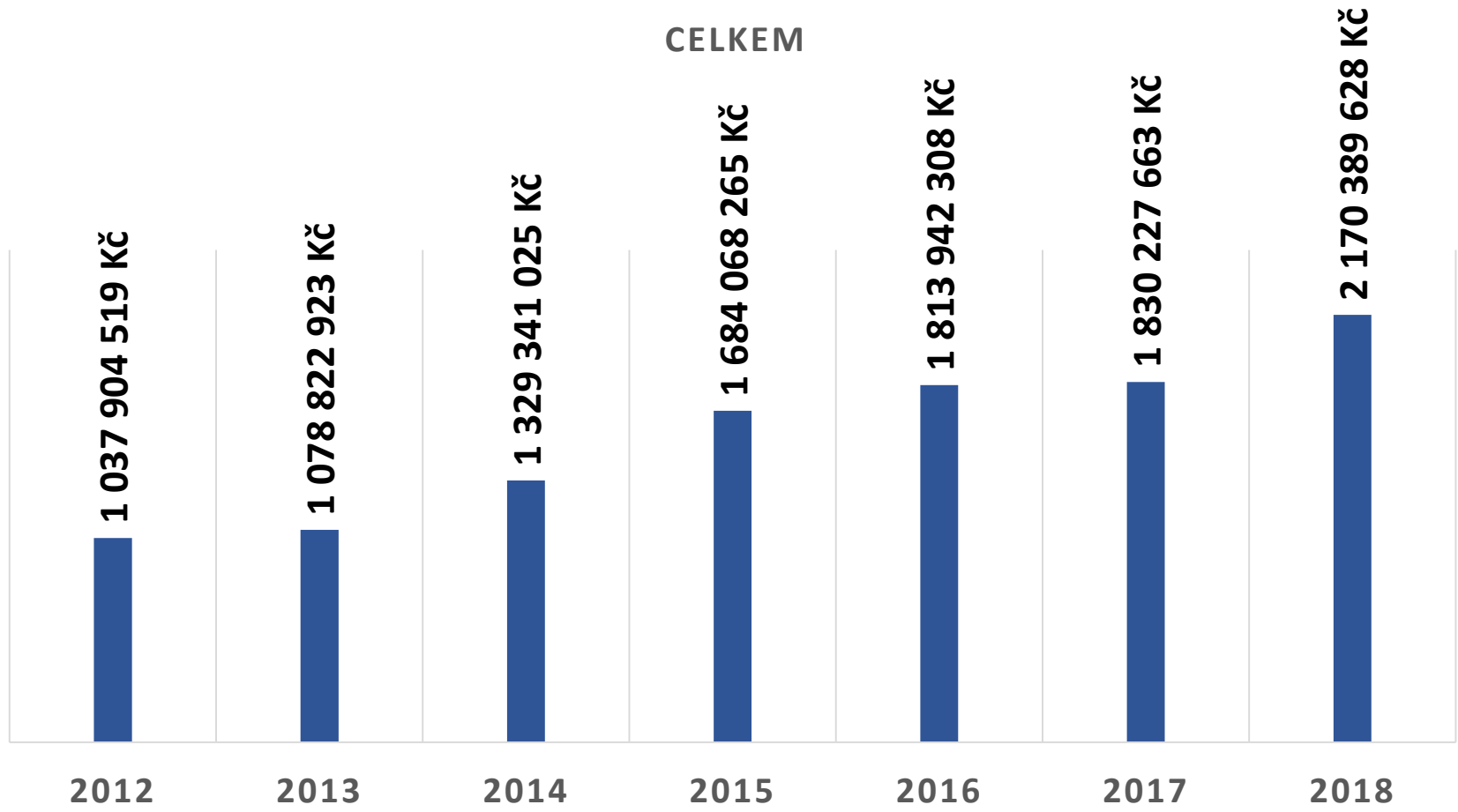
Prevence kriminality

- Prevence kriminality realizovaná sociálními službami úzce souvisí s prevencí dalších sociálně patologických jevů (např. závislost na návykových látkách, šikana, záškoláctví, domácí násilí, krádeže a další trestná činnost, aj.).

Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů

- Tento druh prevence je poskytován vybranými sociálními službami a vychází z konceptu bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob.
- Probíhá prostřednictvím zprostředkování informací o bezpečnostní situaci, o účinných formách obrany před trestnou činností, cílem je zapojování občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí, lze ji tedy zahrnout pod **informační prevenci**.

Vývoj finanční podpory pro sociální služby poskytující sociální prevenci

Děkuji za pozornost.